

A legjutányosb, világhírű és czélszerű szerkezetű

VIDATS-féle ekék

különfélekep alkalmazható járgánynyal, szecskavágó-gépek, répavágók, kukorica-morzsolók, vágó- és földturó-ekék s vető-gépek folyvást jutányosan kaphatók

a Vidats-féle gépgyárban Pesten,
két nyul-utca 8-dik szám.

1259 (3-3)

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatala-ban (Pesten, egyetem-utca 4. sz.) megjelent és minden könyvtárban kapható:

KOMÁROMI NAPOK

1849-ben

Klapka György honvédtábornok alatt.
Írta HAMARY DÁNIEL.
(8-rét, VIII, 136 lap) füzve 1 forint.

Makray Aladár.

Kossuth Lajos levelei

Bem altábornaghoz
1849-dik évi márcziustól júniusig.
(8-rét, 91 lap) füzve 80 kr.

13-ik szám.

Tizenkilencedik évfolyam.

Pest, márczius 31-én 1872.

Előzetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 frt. — Fél évre 5 frt.

Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. — Csupan Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 frt. — Fél évre 2 frt. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokk illetőleg: Egy négyeser hasábnott petit sor, vagy annak helye, egyszeri ígatásnál 10 krajczárba; háromszori vagy többeszeri ígatásnál csak 7 krajczárba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppelik Alajos, Wolfzelle Nr. 22. és Hansenstein és Vogler, Wolfzelle Nr. 9. — Bélyeg-díj, külön minden ígatás után 30 krajczár.

Szepes-kárpáti növény-kivonat

Dr. Fáykiss K.-tól Késmárkon,üdő- és mellbetegek számára.

A szepesi Kárpáthegység Flórájából a legjonosabban gyűjtött és kitünően alkalmas növényekből készítve, mint jeles hatású és a legjobb eredményektől kísért szer köhögés, rekedtség, a nyelő- és léggzőszerek könnyebb hurutos ingerinél, görcsös, ideges, fullasztó köhögési rohamoknál, székellágyulás, oldalnyílás, időszaki tüdő-hurtnál, a tüdő-betegek gyöngítő izmódásainál; sőt a tég-müködés nedvének halmozódása által előidézett betegségekben ugy-szintén gyomor- és a test általános elgyöngülésénél is.

Hasonló hatással bírnak a dr. Fáykiss-féle kárpáti növény-thea és a szepes-kárpáti növény-cukorkák. Árak: 1 líveg kivonat 75 kr.; 1 csomag thea 25 kr.; 1 doboz cukorka 35 kr.

Ezikket megrendelhetők magánál a készítőnél Fáykiss József gyógyszerésznél Késmárkon (Felső-Magyarország). Pesten: Török József gyógyszerésztársában; király-utca 7. sz., Thalimayer A. és társanál és Kochmeister Frigyesnél. 1229 (10-10)

Diszes húsvéti tojások.

Húsvéti öntözéshez alkalmas csalódtató ujdonságok, mint: focakendő-bokréták, ibolyák, rózsák, gyűrűk, pisztolyok, szivarok, üvegcsék, stb. és számtalan egyéb

húsvéti meglepetési cikkek

10 krtól 25 forintig

Kertész és Eisert

Pesten Dorottya-utca 8-dik szám.

1272 (2-3)

1239 Peterlongo János (1-6)

Peterlongo János tiroli fegyvergyáros Innsbruckban

ajánlja dús választékban:

- Finom Lefauchaux dupla-puskáit 36—150 ftig.
- Lancaster dupla-puskáit 70—120 "
- Drót-csővű puskáit 20— " "
- Vas dupla-puskáit 13— 18 "
- Revolvereket 7— 30 "

Részletes árjegyzékek ingyért.

Kollarits József és fia „YPSILANTIHOZ“

czimzett legelő

vászonruha gyári raktárban

váci-utczában Pesten,

kaphatók a legolcsóbb árakon s legnagyobb választékban

mindennemű kész fehérneműek férfiak, hölgyek és gyermekek számára.

- Férfi-ingek, rumburgi, hollandi vagy irlandi vászonból 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 5 ft. 50 kr., 6 ft., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 8 ft., 10 ft., 12 ft.
- Ball ingek férfiak számára 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft. Himozettek 6 ft., 7 ft., 8 ft., 10 ft., 12 ft., 14 ft. egész 20 ftig.
- Szines férfi-ingek, 1 ft. 50 kr., 2 ft., 2 ft. 50 kr., 3 ft.
- Férfi-ingek fehér madapolanból 1 ft. 50 kr., 2 ft., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft.
- Férfi-gatyák vászonból, magyar, félmagyar vagy francia szabásban 1 ft. 75 kr., 2 ft., 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr.
- Férfi-kraglik, kezélok, nyakkötők, kapezak és mindennemű vászon- és battiszt-zsebkendők.
- Női ingek vászonból egyszerűen 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 5 ft. himzettek 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., jobban himzettek 6 ft., 7 ft., 8 ft., 10 ft., 12 ft., 14 ft., a legújabb francia divat szerint 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 6 ft., 7 ft., 8 ft., 9 ft., 10 ft., 12 ft.
- Női haló-csörettek 1 ft. 85 kr., 2 ft. 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 2 ft. 75 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 6 ft., egész 12 ftig.
- Női vall-fűzők francia alakban 1 ft. 50 kr., 2 ft., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr.
- Női alsósoknyak és nadrágok perkaiból, chiffonból, schüről és piquetbarchet, éjjeli és negligé-főkötők, kapezak czernából, pamut, gyapot és mindennemű vászon- és battiszt-zsebkendők.
- Fü ingek vászonból, madapolanból és szinesek is a legjutányosabb árakon, ugy-szintén gatyák és kapezak.
- Leányka-ingek kivarrra vagy egyszerűen, csörettek, nadrágok és kapezak.

A legnagyobb választékban bílelt alsó-ingek és nadrágok urak és hölgyek számára, ugy-szintén mindennemű téli szükségletek, legújabb flanel-ingek és shawlok.

Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat, rumburgi, hollandi s irlandi vászonból, darabját 25, 27, 28, 30, 32, 35, 38, 40, 50, 60 egész 120 ftig.
Creas-vaszon 12 ft., 12 ft. 50 kr., 13 ft., 14 ft., 15 ft., 16 ft., 17 ft., 18 ft., 20 ft. egész 25 forintig. 1209 (8-8)

Tördelkő-kendők tucatzát 5 ft. 80 kr., 6 ft. 90 kr., 7 ft. 50 kr., 9 ft. 50 kr., 10 ft., 12 ft., egész 20 ftig.
Asztalkendők tucatzát 5 ft., 5 ft. 50 kr., 6 ft. egész 12 ftig.
Szines canefas agyнемűeknek 9 ft., 10 ft., 11 ft., 12 ft., 13 ft. egész 16 ftig.
Asztalkendők és készletek damasztból 6, 12, 18 és 23 személy számára.
Függönyök a legnagyobb választékban 4 ft., 5 ft., 6 ft., 7 ft., 8 ft., 9 ft., 10 ft., 12 ft., 14 ft., 15 ft. párja.

Asztal- és agyterítők, kávé-abroszok és szerviettek.
Menyasszonyi-hozomány-kiállítások 200 fttől 2000 forintig, kész fehérneműkben és vászonruhában a legnagyobb választékban kaphatók. Kimerítő árjegyzékeket kívánatra bérmentesen megküldjük.
Levélbeli megkeresésekre még az nap, melyen megkapjuk, expedáljuk, és csomagolási díjt nem számítunk.

Schön Lipót és Társa,

ajánlják ujonnan nyitott

paszomány-gyár s raktárukat,

gyár: Pesten,

raktár: Pesten,

vadász-utca 14. szám alatt.

váci- s kishid-utca sarkán.

- Butorra való zsinórok pamutból, fél vagy selyemből s gyöngyözött, vastag és vékony.
- Butorra való crepinek sima és gömbölyűk.
- Butorra való rojtok, sodrott senilából, és fél-vagy egész selyemből, minden megkivánató szélességben.
- Butorra való bojtok, sodrott senilából, s fél-vagy egész selyemből.
- Parna-bojtok, pamut és selyemből.
- Függönyzetek (Draperien) minden időmben.
- Függönytartók, sodrott senilia és selyemből.
- Csengetyívonok, sodrott senilia és selyemből.
- Tükörbojtok, sodrott senilia és selyemből.
- Csillartartók, sodrott senilia és selyemből.
- Parnagombok.
- Köcsi- és szegély-zsinórok.
- Szőnyegrojtók, minden szín- és nemben, valamint mindennemű
- diszitményekre való rojtok, bojtok, krepinek, zsinórok és kombok, gyapot és selyemből.

Továbbá: francia paszomány-készítmények ugy-mint: rojtok, krepinek és bojtok, mindennemű

NŐIRUHA-PIPERÉK,

selyem és gyapotból,

gyapot- és selyembárony,

mindennemű selyemszövetek, u. m.: atász, tafota, marcellin, lustrin, rips, fail s organtin,

linon, moull, mousselin és shirting.

Selyem- és bárony-szalagok,

Blond és quipier-csipkék,

kötő és himző-pamut,

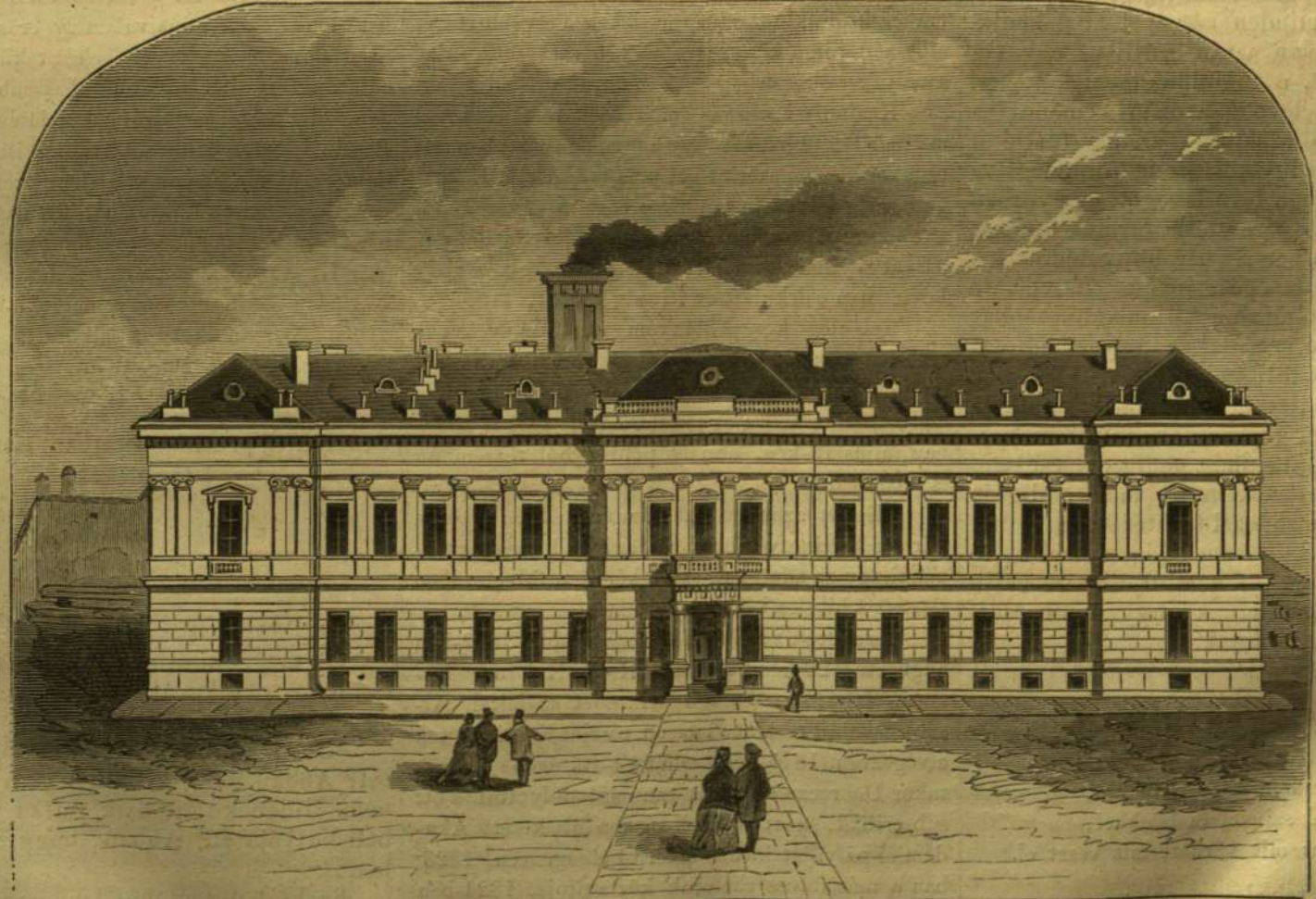
varró-, kötő- s orsó-czernák, vászon- és czerna-szalagok.

végül minden egyéb bállés és rövidáruccikk

Diszitmény-tárgyak, terítők, asztalterítők s liberikra.
Azon tárgyak, melyekraktárunkban nem volna-nak találhatók, megrendelésre 24 óra alatt saját gyárunkban készíttetnek el.
Videki megrendelések gyorsan s pontosan teljesíttetnek s kívánatra mustrák ingyért küldetnek.

Schön Lipót és Társa.

1276 (2-3)

A pesti egyetem vegytani intézete.

A vegytan egyike azon tudományoknak, melyek kezdettől fogva kiválólag fel bírták költeni az emberi szellem tudvágját. E tény már magában is azt látszik jelzeni, hogy az emberiségre nézve valami fontos, nagy jelentőségű ismereteknek kell rejleni e tudományban, ha a gyakorlati élet maga eléggé világosan nem igazolta volna is az emberi szellem e sejtelmét. Németország, mióta Liebigjei, Bunsenjei, stb. vannak, egészen más állami belerejére nézve is, mint azelőtt volt. A társadalmi élet alap-feltétele, az anyagi jóllét és közegészség, a földmívelés, ipar és orvosi tudományok olyanok a vegytan nélkül, mint az utczán csak tapogatódzva haladó vak.

Azonban minden tudományoknak megvan a maga élet-feltétele, mely nélkül, mások élet-módjára szorítva csak tengődik akár századokig. Átalában a természettudományokra áll e tétel. Alig képzelhetni nagyobb fonák-ságot, mint a mi épen Magyarország legtöbb tanítézetében is mindennap tapasztalható, hogy t. i. a természet-tanár, kezében krétával és spongyával, élőlátszóval adja elő a phisikát, s a növény-, élet-, vagy az ásvány-tant, — ugyanazon apró katedrálisra s fekete tábla elé kellvén leülni ennek is, mint a

philosophia vagy a történelem tanárának. Mit mondanánk hozzá, ha megfordítva a történelem szereplő egyéneit retortában főzve vagy savakkal alkat-elemeire fölbontva kellene a történet-tanárnak magyarázni pl. XIV. Lajos korát?

E korszak, hál'istennek, a pesti egyetemnél már kezd megszűnni; elmúltak az idők, midőn az öreg Suszter még krétával és spongyával adta elő a vegytant és az jó volt ugy. Kezdjük belátni, hogy a természettudományoknak külön, nekik való előadási hely kell, különben nem természet tudomány az.

nak sürgetésére, e tekintetben is mindjárt nyiladozni kezdettek előhaladásunk ösvényei. A megboldogult kultuszminiszter b. Eötvös szokott lelkesültségével fogadta az eszmét, hogy a külföld példájára hazánkban is egy egészen külön, nagyszerű intézet állíttassék a vegytan számára. Az országgyűlésnek nem kevesebb dicsőségére válik, hogy ép ily készséggel megszavazta a kívánt összeget.

A kérdés tehát már most csak az volt, hogy miként? és ez egész terhével szintén a fiatal tanár vállaira nehezedett. De dr. Than kész volt e föladata is. Többszörbe-utazta a külföldet, hogy ismereteket szerezzen egyoly téren is, melyeket a vegytanár természetesen nem birhatott, hogy t. i. miként kelljen kőfalat rakni, csöveket öszszilleszteni, ajtókat készíteni, stb. de végre mégis elkészítette a ter- vet, és ki is vitte azt.

Ott áll most előttünk az országúton, a régi botanikus-kert helyén az a sajtóságos alaku, tömszök épület, számtalan apró kéményeivel, mesz-sze behúzódva az utcáról, mintha mondaná: „Ódi profanum vulgus et arceo, faveite lingvis.“ — A jámbor utazó, ki előtte el-megy, bizonyynal nem is sejtí, hogy mily nemzeti kincsünk rejlik e falakban; az

állam fenmaradására ér annyit, mint egy hadsereg.

Elöl a csinos bejárati portikus (A) egy tágas csarnok-, illetőleg folyosóra (e) vezet bennünket, melynek falain a vegytan halhatlanjainak dombormű mellszobrai vannak bevésve. Ugyan ide jön majd a megboldogult kultusz-miniszternek szobra is. E csarnokból egy felülről világított széles lépcsőzet vezet a nagy előadási terem (D) felső bejárataihoz, s majd tovább csavarodva két ágba az első emeleti termek (a) és laboratóriumokhoz (f). Rajzunkon, mely az intézetnek keresztmetszetét adja, a közepén elhelyezett főkémény (k. p.) látszik ketté választani az egész épületet; az attól balra fekvő tér a nagy előadási terem (D), az egésznek disze; e mögött a G-vel jelölt helyiség a kísérletek előkészítési helye, elől pedig az épületnek az utcára néző részében részint az igazgató s a tanári személyzet lakása, részint az előhaladottabb gyakorlatok műhelyei vannak. Alól az u. n. souterain részint szolgák lakásai, részint a vegytani gépezetek helyiségeit, s raktárakul szolgál, míg az épület felső szabad részei, u. n. hátul (M) s elől a legmagasabb pont (x), terraszok alakjában, szabad ég alatt végzendő kísérletek vagy fénytani észlelések helyiségeit, villámtelep, a jelezgető, vetítési fülkék, olvasztó kemencék, légelemző, mérlegház, mind megannyi sajátosságos összeállítással, foglalnak helyet.

Hogy tulajdonképp mennyi munka rejlik e külsőleg oly egyszerűnek látszó falakban, arra elég csak a szellőztetési készülékre utalnunk. Ez úgyanis a rajzunkon jól látható nagy kémény által történik, mely tulajdonképp nem egy, hanem kettős kémény, melynek külső vastag köfala egy fél öl átmérőjű négyszögű csövet képez, mely alól a falközi üregek által (p, q, i, o, n, s, r, m) az épület minden részével közlekedik. E nagy csőbe van aztán beállítva egy vékonyabb vascső, a tulajdonképpeni kémény, mely az oldalt levő gőzkazán kemencéjével (b) levén összekötve, annak füstjétől fölmelegedik és így körülrte is fölmelegítve a nagy kéményben levő levegőt, az gyorsan fölfelé száll, s helyére alól a termek romlott levegőjét szívja be. Ép ily bonyolított készületek szolgál az egész intézet vizel való fűtésére, és számtalan külön csövezetere, melyeknek tökélyét csak a helyszínen észlelés által lehet fölfogni.

Az egész épületet inkább egy bámulatra méltó nagyszerű gépezetnek, mintsem épületnek tekinthetjük, még pedig oly czélszerűen berendezettnek, hogy már eddig is több külföldi hasonczélu intézethez vették mintául, mint a florenczi és a berlini új vegytani intézet; — s a mint diszere válik nagyérdemű alkotójának, úgy megbecsülhetlen kincse hazánkban.

Az új zászló.

Itt a zászló, az egység zászlója! Keljen fel a hon minden lakója, álljon mellé szívvel és lélekkel, Ne kérdezze: mit várhat, mit vesz el.

Jöjjen a ki szabadságot áhít: A szabadság friss szellője jár itt, Homlokunkról a felhőt elhajítja, Arcok lángját újra fellobbantja.

Jöjjen a ki egyenlőséget kér: Nagy és kicsiny alatta mind elfér, Hívait ő védtelen nem hagyja, Vihar ellen szépen betakarja.

Jöjjen kinek világosság, fény kell: E zászló a magasba vezényel! Körülötte új világ, új élet! Megmutatja a végtelenséget.

Jöjjen ide, kinek a hon drága, Szívén fokszik jövője, nagysága, Jobb szereti a hazát magánál És a közjót a saját javánál!

Dalmady Győző.

A Hatvani-monda.

A Hatvanról szóló népmondákat Jókai vezette be a magyar irodalomba, először a „Magyar nép adomái“ című gyűjteményében*, másodsor azon művében, melyet „Magyar Faust“ cím alatt a Kisfaludy-társaság 1871. febr. 12-diki közlésében felolvasott**).

Történeti hűség tekintetéből azonban föl kell jegyzenünk, hogy e mondák tulajdonképp első összeszedője, s egy a nagy alkiböntője Kazinczy Sámuel volt.

Révész Imre figyelmeztetett erre bennünket azon életrajzi vázlatban, a mely tőle a „Vasárnap Ujság“-ban megjelent***), a hol azt mondja:

„Azon ördögös mondáknak, a melyek Hatvani nevéhez kapcsolók, valódi történeti alapjuk igen kevés lehet. Ezelőtt mintegy 23 évvel biztos forrásból hallottam, hogy az egész monda-csoportozatot a szelleműs és élces Kazinczy Sámuel, hajdukerületi főorvos, költötte debreczeni diák korában. Ismertem Kazinczyt, láttam, olvastam valaha saját kéziratát s nem tartom lehetetlennek, hogy a mondák, legalább nagyobb részben, tőle, vagy átalában a deák-sereg örök-ifjú s tréfás kedélyéből s kifogyhatatlan leleményes képzelmeiből veszik eredetüket.“

Az alább közlendő műnek egy *Előjáró*, mint *Utójáró Beszéd* végén olvasható aláírások kétségtelenné teszik, hogy a szerző csakugyan Kazinczy maga; hogy azonban a „kitaláló“ nem egészen ő: azt onnan tartom valószínűnek, mert öreg emberektől hallottam e töredékek nagyobb részét elbeszélteni, a kik ezekre úgy hivatkoztak, mint a melyeket ő is még gyermek korukban hallottak.

Kazinczy e szerkesztményének írott példányai ma már felette ritkák, egy hogy Debreczenben tett tudakozódásom szerint ott nem is ismerik. Én magam, még mint ifjú tanuló olvastam egyet 1836-ban egy gyűjteményben, melynek neve, a Péczei „Lant“-jának formájára „Doromb“ volt, s mely kéziratban cirkulált az ifjuság között.

Jelenleg két példányom van, melyeket a véletlen a mult évben juttatott birtokomba, s a melyek között az a nevezetesebb és teljesebb, a melyet Szikszai Lajos tanuló másolt volt le 1828-ban július 15-kén, a mely példányból teszem én is közlésemet.

Mielőtt azonban ezt tennem: álljon itt egy pár sor Kazinczy Sámuelről, az íróról, megjegyezvén, hogy ez adatokat, saját kéresem folytán, igen tisztelt s hiteles kézből nyertem.

Ez adatok szerint Kazinczy Sámuel 1802-ben augusztus 22-kén született K.-K.-Halason, Kazinczy László és Bódogh Erzsébet szüleitől. Alább iskoláit részint Halason, részint Keoskeménten elvégezvén, 1815-ben, tehát 14-dik évében fordult Debreczenbe ment tanulását folytatni, s ott subscribált, azaz: a diákok sorába fölvetetett. Akadémiai pályáját kitűnő sikerrel elvégezvén, 1823-ban a másodéves rhetoriká köztanítója, 1824-ben az első éves diákok praesese lett. Ennek végeztével, 1824. őszén Kismárkra ment a német nyelv megtanulása végett; majd onnan hazatérvén, az

* A magyar nép adomái. Összegyűjté Jókai Mór. Pest, 1857. 28 lap.

** A Kisfaludy-társaság Évkönyve. Új folyam VI. kötet. Pest, 1871. 140 lap.

*** Vasárnap Ujság. 1871. 70 lap.

1825. 6. évben contrascrribai, végre szeniori hivatalt viselt.

Letelvén így kollegiumi élete, Bécs-be ment s ott hallgatta az orvosi tudományokat. 1831-ben a kholera idején, midőn a jelesebb képzettségű orvos-ifjak a kormány által gyógyítás végett az ország különböző részeibe szétküldettek, Trenesen adatott Kazinczynek provinciál.

1832. június hóban kezdete meg, mint a Hajdukerület megválasztott főorvosa, működését, s azt 1850-ig folytatta. Ekkor a kormány Szabolcsmege főorvosává nevezte ki. De ez állomást két év mulva elhagyván, Hajdu-Böszörménybe tette át lakását, a hol városi orvossá választatott, s ily minőségben működött itt egész haláláig, a mely 1855-ben december 7-kén következett be.

Töredék adoma van fenn róla most is.

Élő ismerettárnak lehet mondani tudománya után. Rendkívüli olvasottsággal és széles kiterjedésű ismeretekkel birt.

Mikor készíthette művét Kazinczy? arra csak hozzávetőleg felelhetni. Ha deák korára esik a dolgozat: úgy meg kellett előznie 1826-ot; ha pedig életkorát s azt az *intencziót* tekintjük, a melyből írt, miután ez magasabb fokú nézetet tesz fel, mint a melyet nagyon fiatal embertől várhatni: legtávolabb 1822-re, tehát 20 éves koráig mehetnének vissza. Válaszunk közép utat, s tegyük 1824-re; s ezt, mint legvalószínűbbet, el is fogadjhatjuk.

Intencziót említék. S ez nem egyéb, mint *gúny a babona* ellen. Félreismerhetlenül ki van ez fejezve a bevezetésben és berekesztésben, melyeknek mindenike bő szatíraírról tesz tanúságot; s ha az izlés a mai színvonalon jóval alul áll is: de tudta a módját, hogy a kell indirekt uton hatást eszközölni.

Hogy honnan merített? Nem volt nagy feladat. Csak bele kellett markolni a még ma is dúsan virágzó babona-vetés középebe: s készen volt vele. Azt azonban én sem tagadom, hogy a pajkos diák-sereg fogta fel a Hatvani nevet, hogy e lehetlenségeket, mint valamely erős fához, hozzá függesztetni, a kik ezekre úgy hivatkoztak, mint a ki, egy Berooulli és Mussenbrock tanítványa, oly nagy és kiváló készletével jött haza Basalból és Leydából a physikai ismereteknek, a minőket akkor nemesak a debreczeni kollégiumban, de sőt egyéb főiskoláknál is a magyar hazának hasztalan keresnénk.

Itt következik már a „Hatvani-monda“, a Kazinczy szerkesztésében, a melyből Jókai oly gyönyörű „Magyar Faustot“ alkotott.

Sziget, február 25. 1872.

Szilágyi István.

Debreczeni professor Hatvani István életéből töredékek.

Boldogok azok, a kik nem látnak, mégis hisznek.

Előjáró Beszéd.

Kegyes és Nem-kegyes Olvasó!

Ha meggondoljuk, pedig meg kell gondolni: az oktanal állatoktól az embert nem egyéb különbözteti meg, hanem a babona. Miben különbözik Bakai sógor a lovától? Abban, hogy ő babonás, a lova pedig nem. Miben különbözik Jutka néni az ölbéli kutyájától? Abban, hogy az nem babonás.

Szokták ugyan mondani, hogy az embert az ész, az okosság különbözteti meg az oktanal állatoktól: de az én ítéletem szerint nem elmulhatatlanul szükséges az, hogy ha valaki ember, legyen esze. Ha van jó; ha nincs: az sem tesz semmit. Épen ilyen értelemben volt, esküdt uram, főbíró ur, főtisztelendő uram, sőt, köztünk maradjon a szó, nagyságos uram is. Nincsen egyéb osz-

lopa a társaság boldogságának, nincsen hatalmasabb eszköz a birodalmak virágztatására, mint a babona. Meg kell nézni a római, egyiptomi és egyéb birodalmak történetét.

Ezek így levén, csaknem agyon csodálkozom magam azon, hogy találatnak olyan balgatagok, a kik nagy trallálat predikálnak a babona ellen és iszonyu szemtelenséggel esküsznek, hogy nincsen kísértet, feljáró lélek, garabonczás deák, varázslás, boszorkány, tápos, ördög s pokol. Én magam láttam, hogy az öreg Szabónának szemtül szembe megmondták, hogy hazudik, mikor azt mondta, hogy látta a boszorkányt a kules lyukán bemenni.

Micsoda szemtelenség már ez? Hát honnan tudják azok az urak, hogy nincs kísértet? . . . Nem látták? Mintha bizony, a mit ő nem láttak, nem is volna. Soha bizony! Az ilyen agyafurt kőyonfityes locsogásoknak következzék aztán az, hogy a *szent csudáknak* hitele napról napra csökken, és ha eleje nem *vevődik*, maholnap a *szent hit* oda lesz.

Hogy annakokéért e szemtelen urakat megszegyenitem és a babonáságot, ezen praerogativáját az emberi nemzetnek lábra állítsam: ime, olvasom, kezembe adom *Hatvani István biographiáját*. Nekem ezt Pörzse nénem beszélte, neki pedig Kati, a pap szolgálója, a ki ismét maga szájavallása szerint, hiteles embertől hallotta. Ezt azért mondom, hogy ha valaki *kétkelkedne* ennek igazsága felől: azt én egyenesen Örsze nénemhez igazítottam, ő pedig haladék nélkül Katira, a pap szolgálójára, a ki megint kétség kívül tovább.

Hogy tehát ez a sok lótas-futás elmaradjon: kommandálom minden becsületes embernek, hogy inkább csak nekem higyen, a mint hogy lehet is.

Egyébiránt Istentől sok áldást kívánok és vagyok

A kegyes és nem-kegyes olvasónak holtig élő barátja, az író K. S.

Ama nagy tudósnak, professor Hatvaninak életéből némely töredékek.

I.

A mult századnak utolsó felében élt Hatvani. Ő rendkívülvaló ember volt. Neki épen olyan könnyű volt szelvést és fergeget csinálni, mint a legnagyobb égháborut széljel parancsolván, az eget kideríteni. Neki mindegy volt, akár egy varró-tű fokán keresztül bujni, akár szalmaszállá változni. Épen olyan könnyűséggel repült a levegőben, mint a milyennel szállott a földnek gyomrába. Az a földi lelkek szintuge tér-dét-fejét hajtottak neki, mint a levegői spiritusok. Egyszóval, ő (köztünk maradjon a szó) *tudós volt*.

Született halála előtt egynehány esztendővel. Az anyja, míg terhes volt vele, szüntelen hétféjú sárkánnyal álmodozott; és mikor a világra kibújt, az öreg favorita egyszerű kiadta párját. Gyermekkorában igen édesdeden hallgatta a szolgálóknak, dajkáknak a *Veres vitézről, Sármán királyról, tápos lórból, nyul farkáról* való meséket, és már tíz éves korában tudta a keresztutakat, ismerte sz. György éjszakájának tudományokat a hazai iskolában elvégezte: még inkább nevezkedett a *mágia* után való szomjúsága. A szomjúsághoz járult még az éhség: és már tovább nem állhatta; elhagyta hazáját és hetedhétország ellen elutazott. Én szavahiheztől hallot-

tam, hogy a *fekete iskolába* is járt volna s tán Debreczenbe sem jött volna, ha professornak meg nem hívták volna.

II.

Nagypéntek éjszakája volt, egy irtózatos fekete éjszaka, a melyben megvolt, a mi csak egy borzasztó éjszakához megkívántatik. A vak sötétség oly sűrű volt, hogy kézzel lehetett fogni. A szél fujt; a mennydörgeések szaladgáltak végig az egen, s egymást érték a mennyei boltozatot kétfelé hasító villámlások. Egyszóval, kiholtnak látszott az egész természet. A mi tudákosunk a czegeled-utcai temetőnek keresztutján egy fekete köpönyegbe burkolózva mormolta búvájos imádságát. Hétszer dobbantotta meg lábával a földet: és ugyan annyiszor rendült az meg. Végre megnyílt a föld; egy nagy kigyó csupa lángból emelkedik fel, szájában tartván egy fekete könyvet.

— Ah, csakugyan itt vagy valahára! — így kiálta gonosz nevetéssel a mi tudákosunk; és sebesen kikapja a balkezével a kigyószájából a régen keresett könyvet, s kemény lépésekkel sietett haza tanuló-szobájába a mi tudákosunk.

Jól tudta az öreg Sárának gyermekkorában hallott meséből, hogy ilyen esetben a földi lelkektől három lehetlenséget kell egymásután kívánni. De mit kívánjon hát? épen azon törte az eszét. Most megállott, azt akarván jelenteni, hogy épen az a baja van az eszének. Majd a fejét rázta, mintegy annak jeléül, hogy nem ért semmit, a mit gondol. Majd ismét ütötte öklével a homlokát, mintha erővel akarta volna magát feltalálni. Hosszas töprekedése után megtalálta magát csakugyan, s annak jeléül olyan bravó-t kiáltott, hogy Karainé ifjú asszony, a ki épen az ablaka alatt ment el, ájulva rogyott le.

A nyárfalevél susogásához lehetett hasonlítani a rablelkek oda menetelét a kis fekete könyv kinyitására.

— Mit parancsolsz? — kérdé borzasztó hangon a lélek.

— Azt, hogy hozzatok nekem idei bagolyt a tavalyi tojását.

Sikoltással borultak a rablelkek lábaihoz.

— Mit parancsolsz?

— Azt, hogy hozzatok nekem olyan néma gyermeket, a ki szólni tud; vagy pedig az egész világon levő szörzsálat hasogassatok négyfelé, és minden részét szurkáljátok ki pipaszárnak.

A sikoltás még nagyobb lett.

— Mit parancsolsz?

— Azt parancsom . . . (itt megakadt a tudákos) . . . hogy hozzatok elő nekem Cicero azon munkáját, a melyeket halála után írt.

A rablelkek siralmasan sikoltottak: Rabjaid vagyunk! — s eltűntek.

— Csak látom én, hasznosa dajkák meséit meghallgatni és a szolgálók tanácsát követni — szolt a mi tudákosunk s betette a kis fekete könyvet.

III.

A debreczeni bíró olyan vacsorát adott, hogy a vendégek dicsérésében megizzadtak. A sok dicsérés után egyvalaki azt találta mondani, hogy csak szeretné látni, hogy valaki ennek a vacsorának párját tudná adni Debreczenben. Oh beszélt volna látni azokat a sokféle gunyoló ábrázásokat, melyeket némely uraságok, de kivált asszonyságok mutattak, midőn a mi tudákosunk, mivel é is ott volt, felállván, az egész uri komániát kérte, hogy holnapra szegény házához alázott meg magukat. Egyik az orrát fintorgatta; másik a száját bigyesztette félre; harmadik a szemöldökét ráncszolta össze;

negyedik egész eszmőrrel fordított hátat; ötödik szomszédját kérdezte, miféle ember lehet az? De ki tudná elszámolni a sokféle gunyoló tekinteteket? A bíró vágott a szemével és az invitációt elfogadta, s utána az egész uri kománia megérkezett.

Az első, a miben az ebédre menő urak és asszonyságok megütköztek, az volt, hogy a professori háznak kéménye, a melyet messzről szemügyre vettek, nem füstölt. Különb-különbféle módon gondolkoztak ennek látására a mi uraink. Mikor pedig a konyhában a tűzhelyen fekvő hatpár czirnos kanacs-kát megpillantották: egy erőltetett mosolygás eléggé megmutatta kedvetlenségüket. Hát még mikor a szobákat mind üresen találták? . . . Meghökkenve néztek egymás szemé közé, s egy akaratjok ellen való nevetés tört ki mindeniknek száján. Egy kised ajtó volt még hátra. Benyitják s ott látják a mi tudákosunkat egy kis könyv olvasásába mélyen elmerülve. Egész galánt zavarodással, mint a melyet szoktak ma affektálni a pallérozódás fiai, kéri az egész uri vendégektől az engedelmet, hogy ő egy órával később várta volna őket, s azért nem fogadhatja, a mint kellene. Mindazáltal azt mondja végre: Tessék bejönni. A vendégek nem gyöztek eléggé csodálkozni a szoba kised, de takaros voltán. Bemennek egymás után: és ime a kised szoba észre-vehetlenül úgy kitágult, hogy a vendégek mindnyáján befértek, ámbar némely urak és asszonyságok jó nagy spatiumot foglaltak el.

A mi tudákosunk kiment; s csak elhült szemök-szaják a vendégeknek, midőn egy liberális inas által az asztalhoz hívódnak. Megpillantják a pompás ebédöt, melyet egy fertályyal előbb üresen találtak. Leülnek. Hogy az asztali készület fejedelmi volt, hogy az ételek a legvalogatottabbak, hogy a borok a legjobbak, hogy minden vendég szolgálatára egy-egy liberális czifra inas állott; egy szóval, hogy az ebéd a legnagyobb traktával volt, a melylyel csak valaha volt ebéd a világon: ezt már említeni sem kell, s minden, a ki csak a kis könyvnek híret hallotta, magától tudhatja. De azt senki sem tudhatja, micsoda váratlan jelenés lepte meg az egész uri komániát. Ugyan mi volt az? Az volt a csoda, hogy az ebédlőnek falai nagy hirtelenséggel kiszőltek, kivirágoztak és különb-különb-féle gyümölcsöt teremtettek. A vendégek majd kibámulták a lelkeket is. De hogy is ne? Nagyon furcsa is volt az, hogy midőn Majsziné asszonyság nagyon megkívánta a háta megett függő ugorkát s azt késsel le akarta vágni, a férje egy irtózatot kiáltott: Te, az orromat! . . . úgy hogy a madám a kést ijedtében a kezéből kiejtette. — Épen így járt a szolgabiróné, a ki egy uri tököt akart volna leszakasztani: de a szolgabíró így dörmögött, hogy a fejét ne bántsák.

Egy darab ideig minden udvarokban s társaságokban a professor Hatvani ur pompás ebédjéről folyt a diskursus: de senki meg nem tudta mondani, hogy honnan vette a mi tudákosunk az ahhoz való készületeket, míg az újságban ki nem jött, hogy a török császár folyó évi október 17-kén minden szakácsát megszínoroztatta, mert 16-dik októberben, a melyen a tudákos ebédet adott, egész udvarával éhen maradt.

Pista, megállj, mert mindjárt megüt a hetvenhét lánosz menykő — rákiált a mi tudákosunk a kocsisára. A kocsis meg is állt. És, ime, a lovak előtt csak fél lépésnyire esett le a tüzes istennyila.

(Folyt. követe.)

Mazzini.

(1808—1872.)

Ime az az ember, a ki négyszer halt meg és mégis él. Él és élni is fog, míg csak egy szabadelvű ember van a világon.

A hírlapok többször hozták halálának híré, fölmagasztalták, mint hazája egyik legnagyobb fiát, megsiratták még életében — s ő azon kevés halandók sorába tartozott, kik maguk élve állnak saját ravataluk mellett, tulajdon szemükkal olvassák nekrológjukat, s élő tanui annak, mily gyászt költ haláluk híre széles a világon. Az ily embernek megvan az az elégtétele, hogy meggyőződhetik, miszerint nem hiában élt s élete nem vesztet el nyomtalan.

Az ujjkor ez egyik legnagyobb, de egyszersmind legnyugtalanabb szellemű embere 1808-ban jun. 28-án született Genuában s kora ifjúságától kezdve, melyet politikai, jogtudományi és szépírodalmi tanulmányoknak szentelt, élete egész korporsója bezárultáig folytonos küzdés, hányódás-vevődés s a legrendkívülőbb mozzanatok szakadatlan folyama volt, melyek mind szoros összefüggésben állanak századunk legizgalmasabb eseményeivel, miknek nagy részt ő maga volt főrugója.

Mint kezdő ügyvéd „Judicatore Livornese“ című lapja is, melynek szabad, fennszármaló eszméivel a reakcionárius irány semmiképen sem tudott megbarátkozni.

Ekkor Mazzini röpiratokban kezdé terjesztetni fölvillanyozó tanait, s az 1830-ki francia forradalom iránt tanúsított rokonszenve miatt elfogatott s Savonában több hónapot fogságban töltött. Kiszabadulván, Marseillebe ment, hol az 1793-ki jakobinusok eszméi mellett maga köré gyűjté Olaszország politikai menekültjeit s megalapítá az „Ifjú Olaszország“ szövetségét, melynek jelszava volt az „egységes köztársasági Olaszország.“ Franciaországból kitiltat-

ván, egy olaszokból, lengyelekből és németekből alakult maroknyi csapat élén berohanást kísérelt meg Savoyába, de a túlnyomó erő elől hátrálni kényszerült. A csapat vezetői erre Svájcba is kitiltattak, Mazzini pedig, kit azzal vádolták, hogy mint egy titkos törvényszék elnöke két olaszt halálra ítél s azok meggyilkoltatásának erkölcsi szerzője volt, halálra ítélte. A menekült hosszas bolyongás után Londonban telepedett meg 1842-ben s lapot szerkesztett „L'Apostole popolare“ cím alatt, iskolát alapított olasz kézművesek számára s élénk levelezésben állott az olasz elégtelennel. De az angol kormány nyomára jött ez összeköttetéseknek s érte-

Mazzini József.

sülést nyert egy új forradalmi betörésről, melynek élén a Baudieri testvérek állottak, kik a nápolyi partokon akartak kikötni.

Midőn IX. Pius pápasága első idejében több reformművelettel azt látszott bizonyítani, hogy liberális irányban akar haladni, Mazzini egy 1847. szept. 8-áról kelt nyílt levelében fölhívta, hogy álljon a forradalmi mozgalom élére s legyen az ő segítségével Európa vallási és politikai újjászülésének megteremtője. Az 1848-ki mozgalom kitérősekor Milanóba ment s „Italia del popolo“ cím alatt lapot és „Circolo nazionale“ név alatt politikai kört alapított. Mikor a szárd csapatok elhagyták Milanót, Mazzini megragadta a diktatúrát, s fölke-

lésre akarta bírni az olasz republikánusokat.

Livorno kevéssel ezután képviselőjévé választá a Rómába összehívott alkotmányozó gyűlésre, s itt 1849-ben Armellivel és Saffival triumviré választott, mely minőségben bámulatos tevékenységet fejtett ki s elárastá Olaszországot rendeletekkel és kiáltványokkal. Róma bevétele után (jul. 2-án) Svájcba, s innen kiutasítván, Londonba menekült, hol mint a radikálisok feje s az „olasz nemzeti bizottság“ elnöke francia nemzethez intézett híres iratában tiltakozott az olasz köztársaság leveretése ellen s Franciaországot beavatkozásra szólította. Együttal gyűjtést indított a civilizált világ minden szabadelvű országában az u. n. „Mazzini-kölcson“, melynek célja lett volna Olaszországban új fölkelést támasztani. Az 1853. február 6-ki elhamarkodott fölkelés, s az 1857. január 29. és 30-ki génuai lázadás az ő művei voltak, habár ő maga azokban személyesen részt nem vett, de az utóbbinál jelen volt. Áruhában, mindenfelől üldözötve, csak rendkívüli körülményeknek köszönhetette, hogy Svájcban keresztül elmenekülhetett Angliába.

A nagy figyelmet ébresztett Orsini-féle merényletről, mely 1858. január 14-én Napoleon életé ellen intéztetett, szinte előre birt tudomással.

Az 1859-ki olasz háboru képeinek földönfutó prófétája, találd meg a föld alatt, a mit a föld fölött hiában kerestél: az örök békét, a csendes nyugodalmat!

T. K.

olasz háboru képeinek földönfutó prófétája, találd meg a föld alatt, a mit a föld fölött hiában kerestél: az örök békét, a csendes nyugodalmat!

Vázlatok a török kereskedővilágból.

(Vége.)

Ez volt utolsó nagyobb szerű agitációja. Azóta csak néha merült fel a hírlapokban, s csak irataival szórta néha világgá lelke villámlait.

„Kiadott és kiadatlan művei“ (1861) Milanóban jelentek meg.

Ujabbán ismét többször fölmerült a nagy agitator halálának híre, de az mindig újból megczáfoltatott.

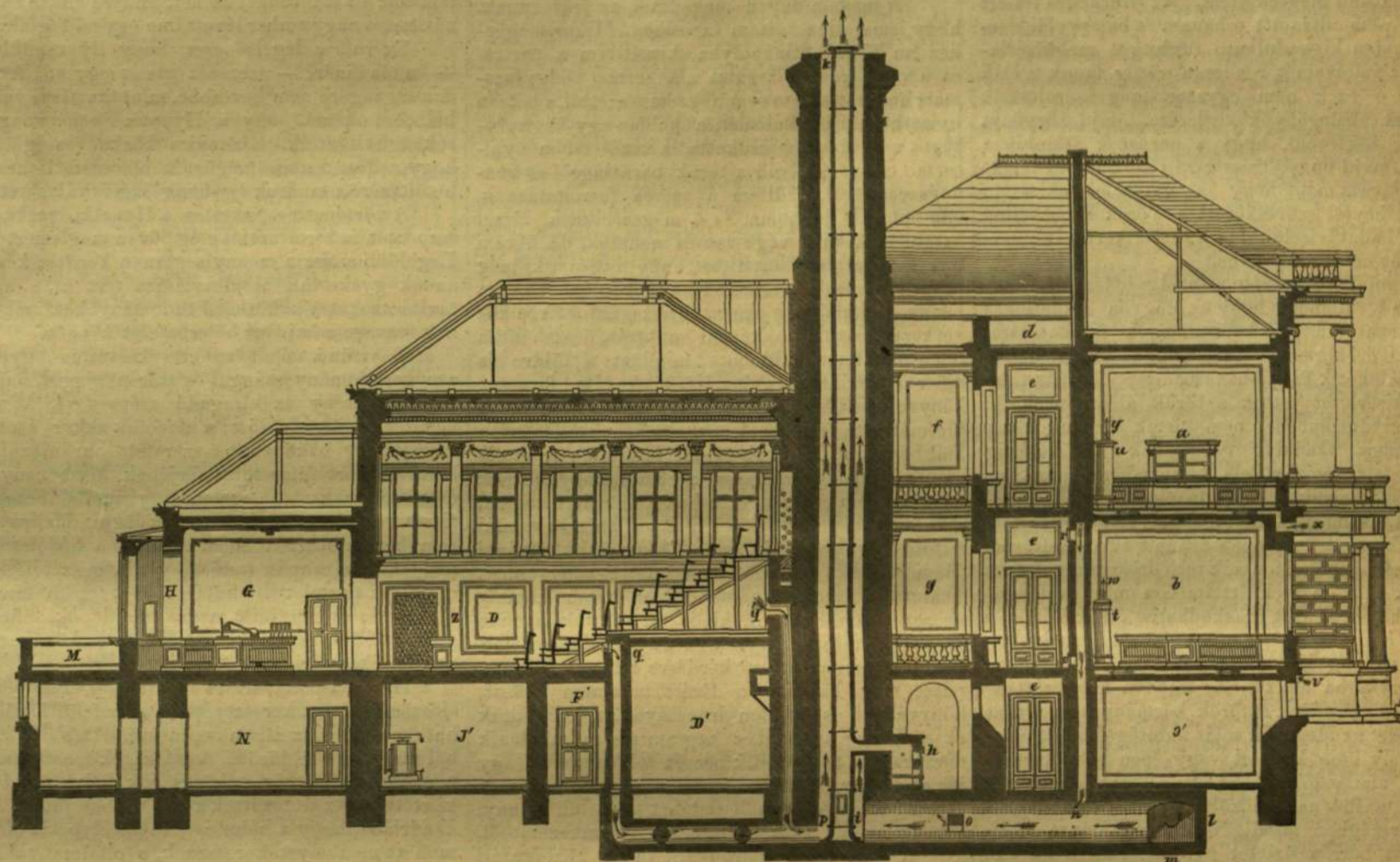
De végre, márczius 12-én a távirtda való mondott, mikor Mazzini halálhíré tudunkra adá. Nem hittünk neki eleinte, reméltük, hogy e hír is hasonló lesz az előbbiekhöz, melyek után a szabadság e magas röptű phönix-madara újra meg újra föltámadt hamvaiból.

A hír, fájdalom, most az egyszer igaz volt. Minden kétséget eloszlatozt az a tudósítás, hogy az olasz parlament kijelenté a

Nekem legtöbb vásárom volt a könyvkereskedőkkel, azért méltányos, hogy róluk is megemlékezem. A török könyvkereskedőnek jószág, barátságára párja nincs a nagy világban. Kedvesen emlékezem vissza a stambuli kitabcsikra, kik keresztbemenő két utcát foglalnak el a bazárban az ugynevezett „Szahafar“ környéken. Ott ülnek sorban az öreg Hasszan, Molla Jusuf, az arab Sakir, az élezes Ibrahim, a kedélyes Mehemmed aga, a bölcselkedő Musztafa, a szépíró Nakkas Ali, a stoikus komorságu Halil és a többiek, kiknek mindnyáját itt felsorolni lehetetlen, mert számuk százezre meghaladja. És e könyvkereskedők mindnyája mollah, azaz: irástudó, végzett ember, a ki e vagy ama tudományokban nagy hírnevet is vívott ki magának. Ott guggolnak a könyvkereskedők elött; ha vevő nincs, mindig irással vagy olvasás-

tetszése szerint változik és a megrendeléshez képest készítettik.

Érdekes a könyvkereskedőknél az árverezés. A könyvkereskedők boltjai szoroson egymás mellett vannak, úgy hogy a két szomszéd háttal ül egymásnak kirakata mellett és az ártellenes kereskedőket csak 8—10 lépés széles utca választja el, úgy hogy 10—15 kereskedő con amore társaloghat egymással. Ha a vevők nagy számmal vannak, elkezdik az árverezést. Hasszan előveszi kirakata-ból Naima történetírónak művét és elkialtja: 80 piastert az első ígért, ki ad többet érte, a hatodik szomszéd rákialtja 85, egy vevő ígér 90-et, s ez így megy tovább, mindenik könyvkereskedő ígér legalább egyszerez-kétszer, mindaddig, míg egy árban megállapodnak s a legtöbbet ígérőnek nyakába tolják a munkát. Ez így megy folytonosan; a könyvkereskedők közt mindig élénk zaj uralkodik. A zsibongás és láma különben az egész bazárnak föjlemvonása, mely a kapukon kívül nemo-ak hogy meg nem szűnik, hanem még inkább fokozódik.

A pesti egyetem vegytani intézete. (Átmetzeti rajz.)

Az előadói helyiségek csoportja: A) Fő bejárás. — D) Nagy tanterem. — G) A kísérletek előkészítése — H) Fulka a vetítésekhez. — M) Nyílt terrasz. — D') Raktár az eszközöknek. — F') Folyosó. — J') Előnyelgár stb. — N') Villámtelep. — A dolgozó helyiségek csoportja: a) Az igazgató dolgozója. — b) Kis tanterem. — c) A fűtő könyvjá. — d) Terrasz a műtetelekhez. — e) Folyosók. — f) Dolgozó csarnok. — g) Vízartó. — h) Nyári tüzelő a szellőztetéshez. — ik) Fő szellőztetési akna vas keménynyel. — ll) Fő szellőztetési csatorna. — m), n), o) A szellőztetés mellécsatornái. — p), q) A nagy tanterem szellőztetési csatornái. — r) A folyosónak szellőztetési csatornája. — s) A nyári szellőztetés billentyűje. — t), u) Sulzer-féle gőz-vizkemencék. — v), xy) Csatornák a fris levegő bevezetésére. — w) Fűtési fulkák a nagy tanteremben. — x') Fűdélák az égi testek szinképi észleléséhez.

nemzet gyászt s megadta a halottnak, a mit az élőknek megadni nem volt elég erkölcsi ereje: a hálás elismerést.

A nagy ember nincs többé. Pizában fejezte be viszontagságokkal teljes életét. Holttestét szülővárosába, Genuába szállították, s ott temették el a rokonszenvek és megilletődésnek tüntető részvétele mellett. Olaszország nagyobb városából küldötségek jelentek meg a halotti ünnepélyen, s ezerek vették körül a sirt, a mely hamvait magába fogadá.

Találd meg, az emberi kebel eszményképeinek földönfutó prófétája, találd meg a föld alatt, a mit a föld fölött hiában kerestél: az örök békét, a csendes nyugodalmat!

T. K.

sal foglalkoznak; könyveik majd mindegyikét elolvasták és a vevő előtt értékét azzal bizonyították, hogy egyes szebb helyeket fölolvassanak, vagy elszavalnak. Az ilyen fölolvadások néha valódi tudományos vitakozásá válnak, kik magukat, s a kereskedésről egészen megfeledkeznek. Törökországban nagyobbára még ma is az írott könyveknek adják az előnyt a nyomtatványok fölött, mert az kétségtelen, hogy az írott könyvek ritka remekpéldányai a csinnak és diszes kiállításnak. Beesüket emeli a török könyveknek a bekötés, melynél a mi szokásunktól egészen elütőleg fogadot a táblakra fordítanak, ezeket megaranyozzák, kifestik mindenféle virágokkal, arabeszkekkel, s e mellett a könyv sarkát egészen elhanyagolják, úgy hogy legtöbb esetben a legdrágább kötetű könyv háta csak egy toldott-foldott bőrdarabból áll. A könyv címét elől a szélére szokták írni. Az írott és csinosan bekötött könyvek példányai relativ becseseln bírnak, mert alig van munka, mely ugyanazon alakban és kiállításban több példányban készíthetők, hanem az mindig a másoló

Itt is olyan jelenet tárul a szemünk elé, melyet nálunk nem láthatni. Legzajosabb a Mahmud pasa nevű városrész, mely közvetlen a nagy bazár kapui előtt terül el. Itt már keleti árucikk helyett európai, leginkább bécsi árucikk találkozik, melyeket jobbra zsidók árulnak. Egy jókora tért betérnek gyékényekkel, s erre kirakják az árukat. Mintegy 15—20 lépésnyire minden oldalról kikalitók vannak fölállítva egy magas emelvényre és tele torokkal kínálják portékájukat. Ezalatt a népség tódul az olcsó sátorhoz, és megrakodva hagyja el azt.

Ennyi zaj, tolongás uralkodik a bazárban és környékén. A közlekedés a szűk utcákban oly élénk, hogy minden perczben legázoltatástól lehet tartani. A Stambuli és Galatái összekötő híd-hídon, mely az „arany-szary“ felett van építve, naponként átlag 50,000 ember közlekedik.

Ha a bazárból kibontakozunk, a zaj még korántsem szűnt meg, az utcák is úgy tele vannak a házalók éneklésével és éktelen kiabálásával, hogy a szokatlan fül kinos gyötrelmeket áll ki az

Mellbetegeket

értesitem arról, miszerint mell-betegségek, különösen mellfájás, rekedtség, köhögés, nehéz lélegzés, egy igen szakértő és gyakorolt hasonszenvi orvos által sikeresen gyógyíthatnak.

Rendelvényi órák:

délután 2-től 4-ig.
Balvány-utca 6. szám, 2. emelet
(ezelőtt vaczi-ut 24-ik szám.)

ERNST L.,

homöopath-orvos és szülész.

1045 (48-50)

Heckenast Gusztávnál Pesten megjelent és minden könyvtárnál és könyvkötőnél kapható:

ADOMA-TÁR.

Magyar népadomák, élekek és furcsa ötlekek

gyűteménye.

(8-rét 272 lap) füzve 80. kr.

Röck István gépgyára

Pesten, soroksári-utca 20-dik szám alatt

ajánlja a készletben levő

hordozható cséplőgépeit tisztító és zsákoló szerkezettel,

hozzá tartozó 6 lovas, erős szerkezetű hordozható könnyű járatu járgányait,

továbbá

Hentzmann és amerikai cséplőgépeit 2, 3, 4 lóerőre járgánnyal együtt.

Különböző ekéit, vető- és aratógépeit, szénagyűjtőit.

Szecekvágó-gépeit, kéz- vagy lóerő után, repavágóit, kukoricza-morzsolóit, minden nagyságu zuzó-gépeit, bor-, olaj- és tőpörtő-sajtóit, sóórlóit;

valamint

locomobiljeit cséplőgéppel,

fekvő **gőzgepeit, kazánnal** együtt;

ÖRLOMALMAIT

 10- és gőzerőre, tisztítóval vagy a nélkül, valamint minden nagyságu vízszivattyuit. Gyártmányai szilárdsága és czélszerűségeért kezeskedik.

RÖCK ISTVÁN, gyártulajdonos.

1257 (5-6)

1275

Tiszta örlött

(4-4)

szappan-gyökér juhok- s gyapju mosásra

kapható:

ROSENTHÁL VILMOS-nál

Pesten,

király-utca sarkán, báró Orczy-féle házban.

Ujjonnan megjelent és az alóli kiadónál kapható:

Horváth Mihály

MAGYARORSZÁG TÖRTÉNELME.

Az új dolgozat második, bővített kiadása 1-4. kötet.

Összesen 184 1/2 iv, nagy 8-rét, díszkiadásban ára 14 ft.

Megrendelések, melyek az alóli kiadóhoz intézettek, bérmentve küldetnek el.

Van szerencsém értesíteni az olvasóközönséget, hogy ezen második kiadás jelentékeny adalékokkal bővült; minélfogva a jelen kiadás nyolc kötetből fog állni.

Már ezen első négy kötetből is, mely eddigelé a sajtó alól kikerült, meggyőződhetik a t. olvasóközönség, hogy ezen új kiadás korántsem egyszerű lenyomata az első új dolgozatnak; hanem hogy ez gondos átvizsgálás alá vétetvén, hiányai a bécsi császári s kancelláriai és egyéb nyilvános és magános levéltárakban intézett történelmi nyomozások eredményei szerint pótolttak a bővítettek. Így például, a keresztényiségnek hazánkban megalapítása, az erre vonatkozó kútfők egészen újból tanulmányozása után, most adatik itt először a tárgy fontossága s érdekessége által szintegy, mint történelmi irodalmunk méltósága által igényelt terjedelemben s okosságával; most állítatnak itt először szemünk elébe mind azon egyéniségek, részint bővebben is jellemezve, kik ezen nagy ténynek, mely nemzetünket a keresztény civilizáció keretébe bevonta, előkészítői, munkásai s végrehajtói voltak.

E kiadás alakjára nézve is nemcsak sokkal cinosabb s díszesebb az előbbinél, de a részben új felosztás és berendezés, továbbá az események idejének s a tárgyaknak az ujjonnan alkalmazott fejezet- és szócímekben való kitüntetése által, sokkal könnyebben kezelhetővé s használhatóvá tétetett.

A többi négy kötet, melyeknek utolsója egészen az 1825-diki országgyűlésig vitetett s teljes kapcsolatba hozottat szerző „Huszonöt év Magyarország történelméből“ című munkájával — szintén számos adalékokkal bővült. Bocskay, Bethlen Gábor s a Rákóczyak küzdelmei sok részben új világitásban tűnnek elő. A szatmári békekötéshez, a pragmatika sanctióhoz, hazánkban III. Károly, Mária Terézia s utódai alatti történelméhez, szintén jelentékeny új adatokat szolgáltatott az újabb történelmi nyomozások és levéltári kutatások.

A munkának e második fele már szintén sajtó alatt van s a f. év végével mind a nyolc kötet elkészül.

Pest, márcz. 1872.

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatala,

(Pest, egyetem-utca 4-ik szám.)

Legujabb kombinációm

részvényekben, melylyel most a t. cz. közönség elé lépek, 2 csoportból, négy-négy legjobb ismert sorsjeggyel áll, melyeknek évenként 32 huzásuk van és a befizetés tartama alatt 48 ft. kamatot hoznak. Ez oly összeállítás, mely minden eddigieket felülmúl és még semminemű intézet-, bank- vagy váltóháztól nem nyújtott; miután még a nagyszerű nyereségy-chance-ok és óriási kamatfelvétel mellett kötelezem magam a B. csoportban foglalt 1860-iki sorsjegyet, hat sorozata kihuzatik, 450 fital visszaváltani. Így tehát minden résztvevőnek minden esetben 100 ft. készpénze és külön 3 eredeti sorsjegye marad tiszta hasznul.

A. csoport
1 magyar dijsorsjegy, évenként 4 huzás, főnyereségy 250,000 ft. o. é.
1 teljesen befizetett 400 frcos török sorsjegy, évenként 6 huzás 600,000 frc.
1 braunschweigi 20 talléros sorsjegy, évenként 4 huzás 80,000 tallér.
1 szász-meiningeni sorsjegy, évenként 3 huzás, 25,000 ft. ezüstben.

E csoport évenként 6 ft. kamatot hoz és 17 huzása van, fizetendő 16 részletben 20 ft-ával
33 " 10 "

B. csoport
1 1860-ki államsorsjegy, évenként 2 huzás, főnyereségy 200,000 ft. 60,000 ft.
1 teljesen befizetett 400 frcos török sorsjegy, évenként 6 huzás.
1 braunschweigi 20 talléros sorsjegy, évenként 4 huzás.
1 szász-meiningeni sorsjegy, évenként 3 huzás.

Ezen csoportnak évenként 10 ft. kamata van és 15 huzása 17 részletben 20 ft-ával
35 " 10 "

Mindkét csoportnak évenként 32 huzása és a befizetés alatt 48 ft. kamata van. Még meg kell jegyezni, hogy mind a két csoportnál a résztvevő az első részlet lefizetése után egyedül játszik az egész nyereségyre s nem kell ez utóbbit mással megosztani. Huzási sorozatok ingyen küldetnek és minden nagyobb nyerő táviratilag értesítetnek. Vidéki megrendelések utánvétellel eszközölhetnek.

Fischer M. L.

váltóháza a „Fortunához“, hatvani-utca 16. szám Pesten.

1000 frt fogadásul!

hogy az egész birodalomban és sok más országban senki sincs, ki miként

Brauswetter Janos

chronometer- és műóras SZEGEDEN szülővárosában 12 éven át külföldön és a francia Svájc legjobb órágyáraiban az óraművészet minden titkait magáévá tette, a hozzávaló gépeket beszerzte, és azután

Münchenben az elméleti és gyakorlati vizsgálatot addig meg senki által meg nem közelített eredményel letette volna; ki továbbá üzlete 22 évi fonállása óta annyi órát, és mindezeket, újakat egy mint javításokat, saját találmányu gépek és eszközök segítségével, 40 évi tapasztalás alapján, saját vezetése alatt oly jó állapotba helyezte, és személyesen, a zseborákhoz függő vagy fekvő, egy szóval minden helyzetben és rázkódásokban oly arányosan és pontosan szabályozva adta volna át

a t. cz. közönségnek, mint azt ő tette, és jövőben is tenni fogja. 1254 (4-0)

Azonfölül tölem minden óra vevoje egy 10 évi, és minden javítás megrendelője 5 évi írásbeli juttalásról szóló iratot kap, használati utasítással együtt.

Hogy a mondottak folytán óráim minden tekintetben a legjelesebbek, legpontosabbak és legújatosabbak, az magától értetik.

Igen gyakran ismétlődött utánrendelések és díszelőlevelek es. k. katonai és polgári egyenektől, valamint óráskótlól, még fővárosokból is, bizonyítékok töménytelen száma, mik a mondottak igazságát megerősítik, nálam megtekinthetők. Segédégy nagy száma, kik nálam dolgoztak és tanultak, ezt szintén bizonyíthatják.

Arany- és ezüst órák, lánczok, a m. kir. ellenőri hivatal által megvizsgáltatvák, és minden nemben dús és legdíszesebb választékban kaphatók.

Férfi órák.	Frt.	Hölgyórák.	Frt.
Ezüst henger-óra 4 rubinnal	10-12	Ezüst henger-óra 4 és 8 rubinnal	13-18
Arany szegélylyel,		Arany henger-óra 4 és 8 rubinnal	25-30
ugrólappal	13-14	Arany henger-óra 4 és 8 rubinnal	31-36
dupla tokkal	15-17	Arany fedéllel	36-40
kristályüveggel	14-17	Arany henger-óra gyémánttal	42-48
horgony-óra 16 rubinnal	16, 18-20	Arany henger-óra gyémánttal	42-48
horgony-óra dupla tokkal	18, 20-24	Arany henger-óra gyémánttal	48-54
angol horgony-óra kristályüveggel	18, 20-24	Arany henger-óra gyémánttal	48-54
ugyanazok dupla tokkal	23-28	Arany henger-óra gyémánttal	48-54
tabóri horgony-óra dupla tokkal	22-28	Arany henger-óra gyémánttal	48-54
valódi horgony remontoir fül-nél felhuzható kristályüveggel	30-35	Arany henger-óra gyémánttal	48-54
ugyanaz dupla tokkal	35-40	Arany henger-óra gyémánttal	48-54
Arany horgony-óra 3. sz. 15 rubinnal	86, 88, 46-60	Arany henger-óra gyémánttal	48-54
horgony-óra dupla tokkal	56, 58, 60	Arany henger-óra gyémánttal	48-54
Arany horgony-óra dupla tokkal	60, 65, 70-100	Arany henger-óra gyémánttal	48-54
horgony-óra kristályüveggel	44-70	Arany henger-óra gyémánttal	48-54
ugyanazok dupla tokkal	65-100	Arany henger-óra gyémánttal	48-54
valódi horgony remontoir	65-100	Arany henger-óra gyémánttal	48-54
ugyanazok dupla tokkal	100-200	Arany henger-óra gyémánttal	48-54

Eng-órák legnagyobb rakara. Mindennapi felhasználásra 10, 11, 12 ft. Minden 8 napi felhasználásra 16, 18-26 ft. Óra- és félóra-úttal 30, 35, 35 ft. Negyed- és óra-úttal 50, 55, 60 ft. Havi regulátorok 30-36 ft. Inga-órák bepakolásért 1 ft. 50 kr.

Ezüst óralánczok 3-8 ft-ig, hosszuk 6-15 ft-ig, 3-mas számú aranylánczok rövid 18-70 ft-ig, hosszu 35-100 ft-ig. Minden áru gyűrűk és egyéb ékszerek, egy talmi-arány, bronz- és acél-lánczok is. Tárgyak, melyek nem tetszenének, kisereltetnek.

Órák, arany s ezüst a legmagasb árú cserébe elfogadtatnak. Vidéki megrendelések a pénztárgy elölgezes beklüldése vagy utánvétel mellett pontosan teljesítetnek.

Foulke és Társa

ügyvédek és telepítők

New-York,
149 Broadway.

1269 (4-52)

A „VICTORIA“

biztosító-társaság,

mely Kolozsvárott 1865. évben alakulván, 1870. szárazlájja szerint máris **3.200,059 ft. 54 kr. biztosítéki alappal bir** biztosításokat elfogad:

- I. Tűzkárok ellen.
- II. Szállítványi áruk, utoni károsodás ellen.
- III. Jégkárók ellen, mindennemű terményekre. Végre:
- IV. az ember életére.

minden módozatokban a legkedvezőbb feltételek és olcsó díjak mellett.

Életbiztosítási példák:

I. Ha valaki családjának vagy kedvezményezettjének halála esetén fizetendő 1000 ft. tőkét biztosítani ohajt, fizet:

Egy 25 éves 19 ft. 70 kr., egy 40 éves 31 ft. 70 kr., egy 55 éves 59 ft. 30 kr.
 » 30 » 22 » 70 » » 45 » 39 » 10 » » 60 » 75 » 60 »
 » 35 » 27 » 20 » » 50 » 47 » 60 » » 65 » 103 » 50 »
 évenkénti díjat.

II. Ha valaki gyermekének 18., 20. vagy 24. korévben fizetendő 1000 ft. kihazasítási vagy neveltetési tőkét biztosítani ohajt, fizet:

Egy 1 éves gyermektől 18 korévig 20 korévig 24 korévig
 » 2 » » 40 ft. 20 kr. 38 ft. 60 kr. 24 ft. 70 kr.
 » 3 » » 44 » 10 » 36 » 70 » 26 » 50 »
 » 4 » » 48 » 50 » 40 » 10 » 28 » 80 »
 évenkénti díjat. A gyermek elhalálozása esetén a befizetett díjak visszatérítetnek.

III. Ha egy jelenleg 28 éves férj és 22 éves neje valamelyik elhalálozásokor, a túlórá részére fizetendő 1000 ft. biztosítási ohajt, fizet 31 ft. 30 kr. évenkénti díjat. Ezenkívül elfogadja a

túlélési csoportok (Assotiatio) biztosításait is.

Minden biztosítási miveletkénél a biztosítottak, már az első évtől kezdve a társaság 50% nyereségyben részesítetnek. Egyéb módozatokra nézve a külföldben is mindenekben bővebb felvilágosítással szolgálnak a társasági felügyelők, vidéki ügynökök és

a „Victoria“ biztosító-társaság

vezérügynöksége Pesten, (régí posta-utca 2. sz., 2. emelet).
 Utannomás nem díjazatik. 1189 (10-26)

Diszes husvétí tojások.

Husvétí üntözéséhez alkalmas családátó újdonaságok, mint: focakendők, bokrétták, ibolyák, rózsák, gyűrűk, pisztolyok, szivarok, üvegszék, stb. és számtalan egyéb

husvétí meglepetési cikkek

dús választékban

10 krtól 25 forintig ajánlják

Kertész és Eisert

Pesten
Dorostya-utca
3-dik szá.

1272 (3-8)

Peterlongo János

tirolí fegyvergyáros Innsbruckban

ajánlja dús választékban:

Finom Lefauchaux dupla-puskáit	36-150 ftig.
Lancaster dupla-puskáit	70-120 "
Drót-csővü puskáit	20-50 "
Vas dupla-puskáit	18-18 "
Revolvereket	7-30 "

Részletes árjegyzékek ingyért.

Lepdiesőbbnek tapasztalt s a legkedvezőbb sikerrel megpróbált

Dr. Béringuier L.
KORONA-SZESZE,
(vagy a kőolaj víz quintessenciája)
1 eredeti üvegcse ára 1 forint 25 krajczár.
Legkiválóbb minőségben — nemcsak mint igen kellemes szagos és mosdóvíz, hanem úgy is, mint az élet-szellem erősítésére és az idegek erősítésére szolgáló dicső gyógyszeres segegyeszer.

Dr. Suin de Boutemard
ILLATOS FOGPÁSZTÁJA
1/4 és 1/2 csomagokban, ára 70 és 35 ujkr. A legolcsóbb, legkényelmesebb s legbiztosabb tisztítószert a fogak és foghús építésére tartására; ezen pászta, egyidejűleg az egész szájüreget igen jótékony frisseséget kölcsönöz.

Dr. Béringuier L.
NÖVÉNYI HAJFESTŐSZERE
(tokban, kefécskével és csészével, teljes készület,) ára 5 ft.
Mint a célnak teljesen megfelelő és általában ártalmatlan szer ismertettél el a haj és szakáll, valamint a szemöldököknek bármely tetsző árnyalatban tartós festésére.

Dr. HARTUNG
CHINAHÉJ-OLAJA,
a haj fenntartására és szépítésére, (bepecsételt s bélyegzett üvegcsekben) ára 85 ujkr.

Dr. HARTUNG
NÖVÉNYHAJKENŐCSE,
a hajnövekedés ujrabeszítésére és elszáradására, (bepecsételt, bélyegzett üvegtégelyekben,) ára 85 ujkr.

A fentebb elősorolt, hasznosultuk és szilárdáguk által annyira kedvelteké vált különleges cikkek, a valódi minőségérti jótállás biztosítása mellett, következő városokra nézve egyedül s kizárólag kaphatók:

PESTEN: Török József Jezovitz M. Scholz J. Kiss K. Sztupa G.
gyeztár a „sz. lélekhez“ gyeztár a „Magyar városi gyozgyszár; gyozgyszertár gyozgyszár a szé- király-utca 7. sz.; királyhoz“; a „kigyóhoz“; natéren.

BUDÁN: Udvari gyógy- Ráth P. Ó-BUDÁN: Bakats A. Prochaszka J.
szertár; gyazzerész, Tabán. gyeztár; kereskedése;

- valamint a következő magyarországi t. ez. czegeknél, és a hozzá kapcsolt részekben:
- A.-Kubin: Tyroler és Schiesinger.
 - Almas: Koby Beck.
 - Altsohl: Lange Károly.
 - Arad: Tadeschi J., Ad. Schäfer gyaz., Eliás Ármin és Jul. de Schwellegreber.
 - Baan: Ochs Samu.
 - Baja: Klenancz és Babocs.
 - Bartfa: Waniek és társa.
 - B.-Gyarmat: Havas Gyula gyaz.
 - Beszterce: Kelp Fr., Dietrich és Fleischer.
 - Beszterce-Bánya: Göller F. gyozgyszertár.
 - Bonyhád: Straicher B.
 - Brezsóbánya: Güllner és fia.
 - Bözörmény: Lányi M.
 - Bazin: Nagl L.
 - Brassó: Stenner F., Jekelius F. gyaz. és Fabik Ed. gyaz.
 - Csaktornya: Kárász A.
 - Csongrad: Bányai Antal.
 - Csákvár: Lukács Gyula gyozgyszertár.
 - Debreczen: Czanak József, Rothschnock Em. gyaz., Geréb és Hannig.
 - Déva: Bosnyák A.
 - D.-Földvár: Nödhara P.
 - Dees: Krémer S.
 - D.-Bogsan: Brayer Ad.
 - Ereklujvar: Lutzko F. és fia.
 - Eperjes: Pap J. S. és Holenia Gyula.
 - Eszék: Csarda Rudolf gyozgysz.
 - Eger: Piller J.
 - Esztergom: Rudolf M. F.
 - Faeser: Hirsch D.
 - Fehérváralja (Bánát): Siegel J. H.
 - Fogaras: Megay G. A. gyaz.
 - Gyöngyös: Kocziánovich J.
 - Georgenburg: Hensch Ed.
 - Gölnicz: Fischer C. E.
 - Győr: Némehy Pál.
 - Gy.-Szt.-Miklós: Fröhlich E.
 - Gyula: Oerley Istv. gyaz. és Winkler F. E.
 - Högyész: Rausz W. és fia.
 - H.-M.-Vasarhely: Braun J.
 - Hommona: Feuermann S.
 - Heves: Blau J.
 - Izló: Tiracher G. gyaz. és Hajts János.
 - Ipolyvág: Winter Alex.
 - Jolsva: Maletér A. gyozgysz.
 - Kalocsa: Behr Lipót B. és Bruder és Horváth Károly gyaz.
 - Kaposvár: Kohn Jak.
 - Kassa: Eschwig E. és fia, Quirfeld K., Münster Gyula és Megay G. A. gyaz.
 - Késmark: Generich A. gyaz. és Faikiss J. gyaz.
 - Keckemet: Milhofer J. gyaz.
 - Komarom: Belloni A.
 - Kisujzállás: Nagy S.
 - Kolozsvár: Wolf J. gyaz. és Engel J. gyaz.
 - Körmöcz: Ritter J. özvegye.
 - Kun-Szt.-Miklós: Csappó G.
 - Köszeg: Bründl J. gyaz.
 - Kézdivásárhely: Fejér L. Lippa: Csordán A.
 - Losonc: Plichta L. gyaz.
 - Löcsen: Zeller István gyaz.
 - Lubló: Glatz J.
 - Lugos: Schiesler A. fia.
 - Léva: Boleman E. gyozgysz.
 - Mako: Nagy Adolf gyozgysz.
 - Magyar-Ovár: Cseh S.
 - Marczall: Iszti Nándor.
 - Marosvásárhely: Fogarassy J.
 - Mező-Kövesd: Klein Józ. és társa.
 - Miskolcz: Medveczky F. gyaz.
 - Forty és Tomló és Paasteiner F.
 - Munkacs: Haupt J. L. és Horowitz S.
 - Malacska: Röhrich J. gyaz.
 - Mohacs: Deutsch Ant.
 - Nagy-Bánya: Hrácsék J.
 - Nagy-Abony: Lukács A. gyaz.
 - Nagy-Károly: Schöberl C.
 - N.-Halmagy: Neubauer J.
 - Nagy-Mihaly: Brenning F. és Albrecht Ede.
 - Nyírbator: Legányi E.
 - Nagy-Varad: Huzella M. és Janky A.
 - Nagy-Kanizsa: Rosenfeld A.
 - Schwarz Ad. és Rosenberg F.
 - Nagytkinda: Manojlovitz P.
 - Nagy-Szeben: Zóhrer J. F. és Lurz J.
 - Nyíregyhaza: B. Reich és Pavlovits Imre.
 - Nagy-Becskerek: P. Arsenovits és Böhm Istv.
 - Nagy-Roze: Nandrássy M.
 - Nagyszombat: Heuffel C. F.
 - Nyitra: dr. Láng E. gyaz.
 - Nagy-Kálló: Mandl S.
 - Nagy-Enyed: Horváth F.
 - Olaszgy. (Wallendorf): Roth R.
 - Oravicza: Schnabel Gy.
 - Oroshaza: Benedik József.
 - Ó-Orsova: Böhme K. könyvk.
 - Paks: Flórián J.
 - Pancsova: Huber J.
 - Papa: Bernüller J.
 - Pecs: Zach K., Zsolnay W. és E. Lechner testvérek és Kovács M. gyaz.
 - Pétervárad: Junginger L. C.
 - Pozsony: Grossmann A. T., Fischer János és Kiss Clerus Irgalmas rendi gyaz., Henrieli E. gyaz. és Kesztler Gy.
 - Putnok: Fekete F. gyaz.
 - Reps: Szentpéteri János.
 - Rimaszombat: Krátschmar K. és Imre István.
 - Rózsahegy: Jureczky gyaz.
 - Rozsnyó: Feymann Antal.
 - Rom.-Lugos: Popovits J.
 - Sassin: Múke A. gyaz.
 - Szekesvár: Mieselbacher és fia.
 - Selmecz: Dimák J. C.
 - Szombathely: Tempel F. és Pillich F. gyaz.
 - Szekefahervar: Deutsch R., Légmán A. és Braun J. gyaz.
 - Szamosújvár: Placsintár G. és fia gyaz.
 - Sz.-Egerszeg: Iszó F. gyaz.
 - Szarvas: Réthy V.
 - Szathmar: Weisz J.
 - Szabadka: Farkas J. és Simon J. 1236 (2-12).
 - Szeged: Kovács Alb. gyaz. és Burger és Dörner.
 - Sz.-Udvárhely: Kauntz J. A. Szentcs. Várad József gyozgyszertár.
 - Szereda: Gozsy A.
 - Szep.-Váralja: Steller Nándor.
 - Sz.-Keresztur: Binder M.
 - Szász-Bégen: Kinn Ján. G. és Wachner T.
 - Siklós: Holmik F. gy.
 - Szigeth: Tyrnauer G. és Beer és társa.
 - Szin.-Váralja: Weisz M.
 - Sz.-Somlyó: Ruszka Ign.
 - Szoboszló: Türy J.
 - Sopron: Eder F. gyaz. Pachhofer L., Mezey A. gyaz. és Reckert D. gyaz.
 - Szolnok: Horánszky Istv. gyaz.
 - S. Szt.-György: Sigmund és Bogdán.
 - Temesvár: Quiriny A. gyaz. Pecher J. E. gyaz., Jahner K. gyaz. és Kutta M.
 - T.-Sz.-Marion: Soltész L.
 - Thorda: Rigó J. Friedr.
 - Trencsen: Kalka Laid.
 - Topolya: Sarkány L. gyaz.
 - Ungvár: Liszkay J.
 - Uj-Béce: Weliacha jun.
 - Ujvidék: Brammer M., Stefanovics L. és Ratkovits Istv.
 - Vagujhely: Löwinger S.
 - Versecz: Fuchs J.
 - Varad: Halter A. gyaz.
 - Veszprém: Guthard fia.
 - Vukovar: Kraicovics A. gyaz.
 - Zenta: Wuits testv.
 - Zomboly: Schnur Fer. Józ.
 - Zombor: Popits J. és Falcin Gyula.
 - Zagrab: Cejbeck J. J. gyaz. és Hegedüs Gyula.
 - Zimony: Joannovics A. D.

Löwinger A. és Társa
papir-kereskedése
Pesten, hatvani-utca 6. sz., a „tanulóhoz“

ajánlja a következő alkalmi cikkekét:
Levélpapírok.
100 db. nével dombornyomat 50 kr.
100 levél és 100 boríték dombornyomattal 1 ft., 1 ft. 20 kr.
100 db. monogrammal szinnyomattal 1 ft. 40 kr., 1 ft. 80 kr., 2 ft. 50 kr.
100 levél és 100 boríték, mindkettő monogrammal 2 ft. 80 kr., 3 ft. 50 kr.
100 levél czéggel, fekete nyomat 80 kr., 1 ft. 20 kr.
100 levél és borítékhoz díszes doboz adatik.
1 rizsma, 960 levél negyedrében, czéggel fekete nyomat 7, 8, 12 ft.
1000 boríték csöpü papírból, negyedrében czéggel fekete nyomattal 5, 6 ft.

Látogató-jegyek
à la Minute.
Szines nyomtatban 100 db. finom fehér bristolpapír 50 kr.
100 db. finom szines karton 80 kr.
100 db. finom francia félfényű papíron 1 ft.
100 db. könyvmatu finom kettősfényű vagy bristol papíron 90 kr.
Minden további sor 10 krral több.

Levélpécset-bélyegek.
1000 db. aranynyomat 2 ft. 50 kr.
1000 » veres 2 ft. 75 kr.
1000 » domborított két színben 3 ft. 75 kr.
Minden további ezer 50 krral olcsóbb.
Nagy valaszték mindenféle üzleti, jegyzéki és másolókönyvekben. — Nyomdai munkák megrendelés szerint a lehető legolcsóbb áron. — Levélbel megrendelések utánvét mellett teljesítenek.
A fent elősorolt mennyiségekben kivál — kevesebb nem rendelhető meg. 1258 (4-4)

A több tekintélyes orvos által ajánlott s fényes eredményekkel alkalmazásába vesztő s érvényes

altesti sérvek ellen
Sturzenegger Gottlieb
Herisauban (Svájcz),
nemesak magánál a készítőnél rendelhető meg, hanem az alábbi raktárokból is. Az egyáltalában semmi káros anyagokat nem foglal magában s meggyógyít még elavult sérveket is, — s legtöbb esetben tökéletesen.
Egy tégely ára 3 ft. 20 kr. a 6.
Raktár Pesten: Formagyári gyozgyszertárnél. 1278 (2-6)

Börbajokat, titkos betegségeket és tehetetlenséget
(elgyengült férfierő)
még makacs és üdült bajokat is, úgy korodában, mint magán gyakorlat folytatás több ezer betegnek legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatásában vagy életmódjában gátlatnak, gyökereiben, bizton és gyorsan gyógyít, és csak teljesen bevezett és fényesen sikeres gyógyítás iránt tiszteletdíjt elfogadják.
Med. dr. Helfer Vilmos
Pest, király-utca 27. szám, Medetz-ház, 1-36 emelet, bemenet a lépcsőn, délelőtti 7-9-ig, délután 1-4 óráig.
Levelekre azonnal válaszolunk, s kivánaira a gyozgyszerek megküldetnek. 1190 (7-12)

Pest, április 7-én 1872.

Előzetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 frt. — Fél évre 5 frt.
Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. — **Csupan Politikai Ujdonságok:** Egész évre 5 frt. — Fél évre 2 frt. 50 kr.
Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy négyszer hasábotott petít sor, vagy annak helye, egyszeri ígdtásnál 10 krajczárba; háromszori vagy többeszeri ígdtásnál csak 7 krajczárba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetésmenyeket elfogad Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile Nr. 22. és Hasenstein és Vogler, Wollzeile Nr. 9. — Bélyeg-díj, külön minden ígdtás után 30 krajczár.

Bignio Lajos.

Bignio Lajos énekművész hazánk fia, ki e héten kezdte meg vendégszereplését a nemzeti színházban, amaszereplésének egyike, kiket a természeti adományok s gondos tanulmányok egyesülése tett művészekké. Már kora gyermekégekben kitűnt benne a hajlam és valódi hivatás; atyja, fiának tizenegy éves korában elhunytán, az özvegy anyja, kire számos gyermekei nevelésének egész gondja nehezült, hiába törekedett Lajos fiából hivatalnokot nevelni, ez már akkor is csak szive legbensőbb hajlamát követve lehetett boldog, s hajlama egészen más nemű pályára vonzta őt, arra, mely neki már eddig is annyi hirt és koszorút terme.

BIGNIO LAJOS.

Pesten, 1838 végén született régi magyar nemes családból. Atyja királyi hivatalnok volt; korán elhalván, fia nevelése még befejezetlenül, sőt épen a gimnázium küszöbén állott. A gimnáziumi és bölcsészeti tanulmányokat szerencsésen el is végezte. Már mint gimnáziumi tanulóban észrevették benne a művészi tulajdonokat, ő játszott és színelőadásokat rendezett s szép hangjánál fogva a templomi ének-karban is szerep jutott neki. A latin és görög nyelv, s főleg a menniségban borzadályal töltte el a tanulót, s hogy e szakokban való járatlanságáért tanárait kiengesztelje, a templomban fokozott hévvel énekelt. Tanfolyamát végezve, az egyetemre is beíratta magát.
De eljött az idő, hogy határozni kelle jövője iránt. Csakhamar elhagyta az egyetemet, a pesti hangszegyleti zenedébe vétette fel magát s ott az énektanulást meg is kezdette. Hogy azonban magát föntarthassa, egy kis hivatalra is sikerült szert tennie a pestvárosi árvaszéki bizottmánynál. De a hivatal csak mellékes volt neki. Az énekművészet teljesen igénybe vette, s hogy a nemzeti színházba szabadon bejárhasson, hangversenyt rendezett, mely

a színházi nyugdíj-intézet javára 100 frtot eredményezvén: a művészet e csarnoka megnyílt előtte.
Hogy művészetében magát jobban képezhesse, Bécsbe ment és a jeles Rossinál folytatta, azaz: kezdte meg komolyan és jó tanrendszer alapján az énektanulást. Időközben lerándult Pestre is, hol akkoriban a Horváth Edmund pártfogása alatt működő híres Gentiluomo dicsekedhetett legtöbb tanítványával, mert tanrendszere kitűnő volt, sőt mint mondják, a régi jó olasz iskola tulajdonait magában hordó. Bignio

nagyobb mérvben következett be, midőn Ráday Gedeon gr. akkori intendáns meghívása folytán a magyar nemzeti színháznak lett tagjává. Szép hangja máris alaposan iskolázva, s opera-énekeseknél oly ritka tulajdona, hogy a szöveget s általában a magyar nyelvet tisztán és szépen ejtette, csakhamar kedvelté tették a közönség előtt a fiatal éneket. Kezdetben azonban mindenfélét énekeltek vele, s gyakran olyanra is kényszerítették, mi hangjához s egyéniségéhez nem talált; az erőltetés káros hatása nem maradt el; elrekedt és ellen-ségei nyíltan hirdethették, hogy hangját elvesztette. Huzamos ideig szobáját volt kénytelen őrizni és barátjai is kétségbe kezdtek esni, hogy hangja valaha még felüdüljön.

De a jó szerencse kedvezett neki, a dallam forrása megint felfakadt, s ő zavartalan folytathatta működését, sőt két év múlva 1863-ban a bécsi udvari opera-színházban is vendégszerepelt, még pedig oly sikerrel, hogy annak igazgatósága őt több évi szerződéssel kínálta meg. Ő inkább hazájában maradni szeretett volna, de a színház igazgatóságánál nem talált előzékenységre. Ajánlataira tagadó választ kapván, Bignio aláírta a bécsi szerződést, s mint rendes tag 1864-ben köszöntött be a bécsi opera-színházba Tell Vimossal, elismerést aratva. Új állása sok önmegtartóztatást, tanulmányt és erőfeszítést kívánt még tőle és Bignio még Bécsben is igénybe vette a legjelesebb mesterek, mint Salvi és Marchesi utmutatását, csak hogy a művészet magaslatán mielőbb járard állást foglaljon. Ezt szerencsésen el is érte és most egyik kedvence az osztrák fővárosnak.
Hangja erő- és bájtéljes bariton; alakítása eszményi, játéka tele van kifejezéssel, hévvel, egyszerűn nemes. Legkitűnőbb szerepei: eschenbachi Wolfram „Tannhäuser“.